

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Dániában többféle szakértő létezik: kirendelésük, eljárásuk, valamint az, hogy létezik-e állami szakértői jegyzék vagy nyilvántartás, attól függ, hogy milyen szakértőről van szó.

Szakértők különösen a következők:

Szakértő ülnök

Bérleti ügyekben eljáró bírósági szakértő

Gyermekekkel kapcsolatos ügyekben eljáró szakértő

Szakértő becselő

Szakértők kisebb ügyekben

Emellett szervezetek is végezhetnek szakértői tevékenységet bizonyos területeken.

Egyes esetekben a bíróság egy olyan belső adatbázisból választja ki a szakértőt, amelyhez az összes dán bíróság hozzáfér. A szakértők kirendelésére vonatkozó eljárások változóak, de az összes szakértő számára közös előírás, hogy feddhetetlennek kell lenniük. A szakértői jegyzékeket vagy nyilvántartásokat időnként a dán bíróságok honlapján is közzéteszik az átláthatóság biztosítása érdekében.

Más esetekben a bíróság kirendelhet olyan személyt, akit megfelelőnek és hozzáértőnek tart. Ezekben az esetekben bizonyos állami szervezetek szakértői nyilvántartást vezetnek, amelyből a bíróság kiválaszthatja a szakértőt, ha a kérdés az adott szervezet hatáskörébe tartozik, például kriminalisztika esetében. Ha nincs ilyen jegyzék, és mindkét fél hozzájárul, a bíróság olyan szakértőt rendel ki, aki hozzáértőnek tűnik. Kizárólag feddhetetlen személyek rendelhetők ki.

II. A szakértők szakképesítése

Nincs előírás a szakértők szakképesítésére vonatkozóan. A bíróságot nem köti a szakértői vélemény, azt szabadon mérlegelheti. Ez a szabály vonatkozik a bizonyíték bizonyítói erejére is. Abban az esetben, ha a Dán Bírósági Hivatal olyan szakértők jelentkezését vizsgálja, akik kisebb ügyekben kívánnak szakértőként működni, a Dán Bírósági Hivatal egyeztet az érintett ipari szervezetekkel, és lekérdezi a bünyügyi nyilvántartást. Ettől eltekintve a szakértők képzésére vagy szakmai hátterére vonatkozóan nincs előírás.

III. A szakértők díjazása

A díjazás attól függ, milyen szakértő vesz részt az ügyben.

A **szakértő ülnök, a bérleti ügyekben eljáró ülnök és a gyermekekkel kapcsolatos ügyekben eljáró szakértő** díjai meg vannak határozva, és a Dán Bírósági Hivatal határozza meg a díjazás szabályait (az igazságszolgáltatásról szóló törvény 93. cikke és a szociális szolgáltatásokról szóló törvény 172. cikke alapján).

Ha polgári eljárásban van szükség **szakértői vizsgálatra**, például műszaki véleményre, a szakértői díjak nincsenek előzetesen meghatározva, és a díjakra vonatkozóan nincs korlátozás. A díj azonban nem fizethető ki előre. A bíróság állapítja meg a bíróság által kirendelt szakértőnek az említett vélemény elkészítéséért és a bíróság előtti meghallgatásáért járó díjat, valamint a felmerült költségek megtérítését. A döntés meghozatala előtt a bíróság felkéri a feleket észrevételeik megtételére. A bíróság egyúttal dönt arról, hogy a díjat hogyan kell felosztani a felek között (az igazságszolgáltatásról szóló törvény 208. cikke).

A bíróságtól szakértő kirendelését indítványozó fél és jogi képviselője viseli az ezzel kapcsolatban felmerült költségeket. A másik fél és annak jogi képviselője viseli ugyanakkor a költségek azon részét, amely a kérdéseikre adott válaszokkal kapcsolatban merült fel. A szakértőnek a tárgyalásra való idézését indítványozó fél viseli az ezzel kapcsolatban felmerült költségeket. A bíróság felszólíthatja a feleket, hogy adjanak biztosítékot a kért szakértői vélemény költségeinek fedezésére (az igazságszolgáltatásról szóló törvény 208. cikke).

Büntetőeljárásokban – a szükséges módosításokkal – hasonló szabályokat kell alkalmazni a szakértői véleményre (az igazságszolgáltatásról szóló törvény 210. cikke).

Kiseb ügyekben a szakértőnek költségbecslést kell készíteni a várható költségekről, és a díjról való megállapodás előtt nem válaszolhatja meg a szakkérdéseket. Ezután a feleknek észrevételt kell tenni a szakértő költségbecslésére vonatkozóan. Fontos megemlíteni, hogy ha a felek nem tudnak biztosítékot adni a költségek fedezésére, a bíróság dönthet úgy, hogy szakértői vélemény készítése nélkül folytatódik az ügy. A Dán Bírósági Hivatal határozza meg a szabályokat (az igazságszolgáltatásról szóló törvény 404. cikke).

IV. A szakértők felelőssége

A szakértők felelősségére nincs külön előírás. A szakértőnek tiszteletben kell tartani a szakterületre, a pártatlanságra és a titoktartásra vonatkozó szakmai szabályokat. A szakértők felelősségére tehát a szerződésen kívüli károkozásra, valamint a szerződésekre vonatkozó általános szabályok irányadóak. Ezek a szabályok nem tartalmazzak felső korlátot a felelősségre.

A szakmai szabályokat nem teljesítő szakértő felmenthető, díja csökkenthető, vagy akár felelősségre is vonható.

A szakértővel szemben büntetőeljárás indítható a megbízás végrehajtása során elkövetett bűncselekmény miatt.

Végül, nem kötelesek szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelősségük fedezésére.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

A szakértői eljárásokra vonatkozó szabályok különböző jogszabályokban találhatók, és attól függenek, hogy milyen szakértőről van szó. A legtöbb szabály azonban megtalálható az igazságszolgáltatásról szóló törvényben (2021.09.15-i 1835. sz. egységes szerkezetbe foglalt törvény). A szociális szolgáltatásokról szóló törvényben szerepel a gyermekekkel kapcsolatos ügyekben eljáró szakértőre vonatkozó szabályok egy része.

Az igazságszolgáltatásról szóló törvény egyes részei megtalálhatók angol nyelven.

1. A szakértők kirendelése

Polgári ügyekben a bíróság vagy a felek jelölhetik ki a szakértőket. A felek kérhetik a bíróságtól szakértő kirendelését azzal a céllal, hogy egy vagy több kérdéssel kapcsolatban véleményt nyilvánítsanak.

Büntetőügyekben a bíróság dönt arról, hogy szükség van-e szakértő kirendelésére a terhelt vagy az ügyész indítványa esetén. A védelem és az ügyész is indítványozhat szakértő tanúkat.

A szakértőnek be kell jelentenie, ha valamelyik féllel kapcsolatban összeférhetlensége áll fenn.

Kisebb ügyekben (vagyis olyan ügyekben, amelyekben nincs vagy 50 000 DKK alatt van a pertárgyérték) a bíró kérhet szakértői véleményt. A Dán Bírósági Hivatal rendel ki a kisebb ügyekben eljáró szakértőket.

a) Bíróság általi kirendelés

Az elnöklő bíró, illetve bíróság rendel ki az egyes ügyekben a szakértő ülnököket stb., ha szükségesnek tartja szakértői tevékenységük ellátását. Az elnöklő bíró az adott jegyzékből, nyilvántartásból vagy belső adatbázisból választja ki a szakértő ülnököket, de bizonyos esetekben a jegyzék, nyilvántartás vagy belső adatbázis nem köti a bírót. Mielőtt az elnöklő bíró, illetve bíróság kirendeli a szakértő ülnököket, a felek észrevételt tehetnek.

Amikor a felek indítványoznak szakértői vizsgálatot, megbízhatnak egy szakértőt, de döntésük nem köti a bíróságot. Ha a felek megállapodnak a szakértő személyében, a bíró általában kirendeli ezt a szakértőt (akkor is, ha nem köteles erre). Ha a bíróság kirendel szakértőt, a bíróságnak értesíteni kell a feleket a kirendelni kívánt személyről, és lehetőséget kell biztosítani a feleknek észrevételek benyújtására. Ha létezik jegyzék, illetve nyilvántartás, a bíróság vagy a felek általában ebből választanak szakértőt, de nem minden esetben kötelesek erre.

b) Felek általi megbízás

Ha a felek kívánnak szakértőt megbízni vélemény adására, egy meghatározott eljárást kell követniük: ha a felek polgári ügyben kérnek szakértői véleményt, írásbeli indítványt kell benyújtaniuk a bírósághoz. Az indítványnak információkat kell tartalmazni a szakértői vélemény céljáról és a szakértői vizsgálat tárgyáról.

Ha a bíróság engedélyezi, a feleknek a bírósághoz kell benyújtaniuk a kérdéseiket. A kérdések kézhezvétele után a bíróság kirendel egy vagy több szakértőt. A fentebb leírtak szerint a felek is megbízhatnak egy szakértőt, de a bíróságot nem köti a döntésük.

2. Az eljárás

a) Polgári eljárás

Az eljárás attól függ, milyen szakértő vesz részt az ügyben. Egyes esetekben a szakértőt megidézik a bírósági tárgyalásra, hogy válaszoljon a tárgyhoz kapcsolódó kérdésekre (például gyermekekkel kapcsolatos ügyekben eljáró családjogi szakértő, műszaki kérdések szakértői vizsgálata esetében), míg más esetekben csak írásbeli véleményt kell készíteni a szakértőnek. Más esetekben a szakértő bíróként jár el, és az ítélező tanács részét képezi.

Az alábbiakban két példát ismertetünk:

Az elnöklő bíró, illetve bíróság által az adott ügyben kirendelt szakértő ülnök, akinek a szakértelme szükségesnek bizonyul, bíróként jár el (de egy adott tudományágban szakértői tudással rendelkezik), és az ítélező tanács részét képezi. Gyermekekkel kapcsolatos ügyekben eljáró szakértők segítik a családjogi bíróságot.

Ha a szakértői vizsgálat szükséges egy kérdésben, a szakértőnek a bírósághoz benyújtott írásbeli véleményben kell megválaszolnia a bíróságtól kapott kérdéseket. A szakértőnek tájékoztatnia kell a feleket a vizsgálat időpontjáról és helyéről. Ha a szakértői vélemény hiányos, a bíróság a vizsgálat újbóli elvégzésére vagy a vélemény újabb írásbeli véleménnyel való kiegészítésére utasíthatja a szakértőt. Vannak előre meghatározott sablonok a szakértői véleményhez. A bíróság nem ellenőrzi a szakértő tevékenységét. A vélemény benyújtását követően a felek további kérdéseket tehetnek fel a szakértőnek, ha a bíróság ezt engedélyezi. A bíróság ezután dönt arról, hogy a szakértő írásban, kiegészítő véleményben vagy szóban, a bírósági tárgyaláson válaszoljon a további kérdésekre. A szakértőt meg is lehet idézni a bírósági tárgyalásra, hogy válaszoljon a véleménnyel kapcsolatos kérdésekre.

A felek a tárgyaláson megtámadhatják a szakértők írásbeli vagy szóbeli véleményét. Mindenesetre a bírót soha nem köti a szakértői vélemény.

b) Egyéb eljárás

Büntetőügyekben is alkalmazható szakértő tanú. A szakértő tanúkat megidézik tárgyalásra, és általában részt vesznek a tárgyaláson.

A fentebb bemutatott információk az [Európai Szakértői Intézet \(EEEI\)](#) által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országonként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

Utolsó frissítés: 09/05/2022

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.